

Alkoholscreening i allmennpraksis

Screening for alkoholrisiko med enkel intervensjon i allmennpraksis er lite effektivt.

En gruppe danske og engelske forskere gjorde en metaanalyse av åtte randomiserte kontrollerte studier som hadde evaluert screening og enkel intervensjon for alkoholrisiko (1).

9 % screenet positivt og fikk videre vurdering. 2,5 % kvalifiserte for en enkel intervensjon, som varierte fra en timinutters konsultasjon til opptil fem 5–20 minutters sesjoner.

Pasientene fikk tilbakemelding på drikkingen, informasjon om risiko og strategier for hvordan de kunne redusere drikkingen. Etter ett år rapporterte 2–3 personer per 1 000 screenede (2,6; 95 % KI 1,7–3,4) at de drakk mindre enn den øvre anbefalte grensen.

– Denne studien har mange metodiske problemer, og bare noen av dem diskuteres. For eksempel er alle måleinstrumenter skåret over en kam enten de måler risiko eller skal identifisere «alkoholikere», sier Olaf Gjerløw Aasland ved Legeforeningens forskningsinstitutt.

Foto SCANPIX/Trygve Indrelid

– Artikkelen bekrefter noe vi fant da vi for noen år siden gjennomførte slike forsøk i Norge, nemlig at norske allmennpraktikere ikke finner det naturlig å screene alle sine pasienter for alkoholrisiko. De vil gjerne gjøre en klinisk vurdering først, og så bruke instrumentene til

ytterligere vurdering samt til å registrere endringer over tid. Det tror jeg er fornuftig, sier Aasland.

Erlend Hem
erlend.hem@basalmed.uio.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Beich A, Thorsen T, Rollnick S. Screening in brief intervention trials targeting excessive drinkers in general practice: systematic review and meta-analysis. *BMJ* 2003; 327: 536–42.

Legemidler og hjertedød hos diabetikere

Angiotensin II-antagonisten losartan ser ut til å beskytte bedre mot plutselig diabetisk hjertedød enn betablokkeren atenolol.

Det fremgår av en studie av 1 195 diabetespasienter med venstre ventrikkelhypertrofi, hvorav 44 ble rammet av plutselig hjertedød (1). Studien er en post hoc-analyse fra LIFE-studien (2), som viste at losartanbehandling reduserte total og kardiovaskulær dødelighet hos diabetikere med EKG-dokumentert venstre ventrikkelhypertrofi.

Forfatterne ville teste hypotesen om at angiotensin II-antagonisten losartan beskytter bedre mot plutselig diabetisk hjertedød sammenliknet med betablokkeren atenolol. Analysen gikk i favør av losartan-gruppen, der det var 14 tilfeller av plutselig hjertedød blant 586 pasienter, herunder 5 av 86 (6 %) med og 9 av 500 (2 %) uten atrieflimmer. Respektive tall for atenolol-gruppen var 30 tilfeller av plutselig hjertedød blant 609 pasienter, fordelt på 14 av 105 (13 %) med og 16 av 504 (3 %) uten atrieflimmer. Tallene indikerer en risikoreduksjon på nesten 50 % i losartangruppen.

– Det er vist at noen betablokkere reduserer risikoen for plutselig død, men dette gjelder ikke atenolol. I denne studien har man altså ikke sammenliknet med en optimal betablokker, påpeker avdelingsoverlege Steinar Madsen i Statens legemiddelverk.

– Det er for tidlig å trekke sikre konklusjoner basert på en subgruppeanalyse som denne, sier Madsen som etterlyser studier hvor man benytter betablokkere med dokumentert effekt på plutselig død.

Tom Sundar
tom.sundar@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Lindholm LH, Dahlof B, Edelman JM, Ibsen H, Borch-Johnsen K, Olsen MH et al. Effect of losartan on sudden cardiac death in people with diabetes: data from the LIFE study. *Lancet* 2003; 362: 619–20.
2. Lindholm LH, Ibsen H, Dahlof B, Devereux RB, Beevers G, de Faire U et al. Cardiovascular morbidity and mortality in patients with diabetes in the Losartan Intervention For Endpoint reduction in hypertension study (LIFE): a randomised trial against atenolol. *Lancet* 2002; 359: 1004–10.

Ingen assosiasjon mellom silikonantistoff og symptomer

Epidemiologiske undersøkelser har ikke vist økt forekomst av systemiske bindevevssykdommer hos pasienter med brystimplantater, heller ikke såkalt atypisk bløtdelsrevmatisme. Tilhengere av en slik sammenheng har drøftet forekomst av antistoffer rettet mot silikon som mulig biologisk forklaring.

Det er nylig utviklet en type immunoassay som kan påvise slike antistoffer (*Rheumatology* 2003; 42: 1032–5). Metoden er utprøvd på 186 danske kvinner inndelt i grupper etter tidligere brystkirurgi.

Kvinner med silikonimplantater hadde høyere nivåer av antistoffer sammenliknet med kvinner som hadde gjennomgått brystreduserende kirurgi eller som ikke var operert. Derimot var det ingen sammenheng mellom nivå av silikonantistoffer og ledd- og muskelpager hos deltakerne.

Behandling etter blødende magesår

Pasienter med ukompliserte magesår trenger ikke vedlikeholdsbehandling etter *Helicobacter pylori*-eradikasjon. Det er imidlertid usikkert om pasienter med blødende magesår bør ha vedlikeholdsbehandling etter vellykket eradikasjon og sårheling. En ny studie viser at de ikke trenger det (*Arch Intern Med* 2003; 163: 2020–4).

I en fem års oppfølgingsstudie fra Taiwan ble 82 pasienter med blødende magesår inkludert. Etter vellykket *Helicobacter pylori*-eradikasjon ble de randomisert i fire grupper, hvorav tre fikk ulik form for aktiv behandling og en fikk placebo i 16 uker.

Ingen pasienter fikk residiv av blødning, nytt sår (endoskopi) eller positiv pusteprobe i løpet av oppfølgingstiden (median 56 måneder).

Keisersnitt risikofaktor for matallergi

Barn som blir forløst ved keisersnitt har høyere risiko for å utvikle matallergi enn barn som fødes vaginalt, viser en studie fra Folkehelseinstituttet (*J Allergy Clin Immunol* 2003; 112: 420–6).

2 800 barn ble fulgt fra fødselen og frem til toårsalderen. Barn som hadde allergiske mødre, hadde sju ganger høyere risiko for senere reaksjon mot egg, fisk eller nøtter hvis de var blitt forløst ved keisersnitt. Risiko for vedvarende eggallergi ved to års alder var firedoblet. Hvis moren ikke var allergisk, var det mindre sikkert om keisersnitt økte allergirisikoen. Funnene stod seg etter justering for bl.a. fødselsvekt, svangerskapskomplikasjoner og -varighet.

Funnet kan kanskje forklares ved at keisersnittbarn ikke blir eksponert for morens tarmbakterieflora på samme måte som dem som fødes vaginalt. Disse barna får dermed en forsinket og mangelfull immunologisk stimulering.